

	ROMÂNIA JUDEȚUL PRAHOVA PRIMĂRIA COMUNEI BĂRCĂNEȘTI Serviciul Financiar Contabil și Administrativ Compartiment Impozite și Taxe Locale Nr. 10.241 din 20.03.2025	
---	--	---

Vizat,

Sef Serviciul Financiar-Contabil și Administrativ

Steluta-Monica GHEORGHE

RAPORT DE SPECIALITATE

**la proiectul de hotărâre privind indexarea impozitelor și taxelor locale,
precum și a taxelor speciale, pentru anul 2026**

Având în vedere referatul de aprobare inițiat de Domnul Primar Gheorghe Daniel Apostol, privind indexarea impozitelor și taxelor locale , precum și a taxelor speciale, pentru anul 2026,

Conform art.136, alin. 8 lit.b din Ordonanța de Urgență nr.57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare am analizat și elaborat prezentul raport.

În conformitate cu prevederile:

- Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- Legii nr.207/2015 privind Codul de Procedură Fiscală, cu modificările și completările ulterioare;
- Legii nr.273/2006 privind Finanțele Publice Locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legii nr.24/2000 privind Normele de Tehnică Legislativă pentru elaborarea actelor normative republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legii nr.52/2003 privind Transparența Decizională în Administrația Publică locală republicată;
- Legii Nr.296/2020 pentru modificarea si completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal
- Hotărârii Guvernului nr.1/2016 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanței de Urgență nr.57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare

Luând în considerare:

- Comunicatul Institutului Național de Statistică nr.10/14 ianuarie 2025, conform căruia rata inflației pentru anul 2024 este 5,6%;
- Impozitele și Taxele Locale aplicabile la nivelul Comunei Bărcănești aprobate prin Hotărârea Consiliului local Bărcănești nr. 71/12.12.2024 privind stabilirea impozitelor și taxelor locale pentru anul 2025;
- În vederea recuperării decalajului generat de rata inflației înregistrată în anul 2024 comunicată de Institutul Național de Statistică, propun ca începând cu anul 2026, nivelului impozitelor și taxelor locale să fie indexat cu rata inflației de 5,6% față de nivelul aprobat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 71/2024, din următoarele considerente:

Articolul 491 din Legea nr. 227/2015, instituie o obligație în sarcina autorității publice locale de a adopta o hotărâre în vederea indexării sumelor reprezentând impozit sau taxă locală:

„(1) În cazul oricărui impozit sau oricărei taxe locale, care constă într-o anumită sumă în lei sau care este stabilită pe baza unei anumite sume în lei, sumele respective se indexează anual, de către consiliile locale, ținând cont de rata inflației pentru anul fiscal anterior, comunicată pe site-urile oficiale ale Ministerului Finanțelor Publice și Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice”

“(1¹) Prin excepție de la prevederile art.491 alin. (1), sumele prevazute in tabelul prevazut la art. 470 alin. (5) si (6) se indexeaza anual in functie de rata de schimb a monedei euro in vigoare in prima zi lucratoare a lunii octombrie a fiecarui an si publicata in Jurnalul Uniunii Europene si de nivelurile minime prevazute in Directiva 1999/62/CE de aplicare la vehiculele grele de marfa pentru utilizarea anumitor infrastructuri. Cursul de schimb a monedei euro si nivelurile minime, exprimate in euro, prevazute in Directiva 1999/62/CE de aplicare la vehiculele grele de marfa pentru utilizarea anumitor infrastructuri se comunica pe site-urile oficiale ale Ministerului Finantelor Publice si Ministerului Lucrarilor Publice, Dezvoltarii si Administratiei.”

“(2) Sumele indexate conform alin. (1) se aprobă prin hotărâre a consiliului local și se aplică în anul fiscal următor. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.”

De asemenea, sunt supuse indexării și sumele reprezentând limitele amenzilor contravenționale prevăzute de Legea nr. 227/2015 sau instituite de autoritatea publică locală astfel cum este prevăzut de art. 493 alin. (7) din Codul Fiscal (*„(7) Limitele amenzilor prevăzute la alin. (3) și (4) se actualizează prin hotărâre a consiliilor locale conform procedurii stabilite la art. 491.”*).

Având în vedere cele mai sus prezentate, vă propun să analizați și să dispuneți spre aprobare proiectul de hotărâre privind indexarea impozitelor și taxelor locale, precum și a taxelor speciale, pentru anul 2026, prezentate în Anexa care face parte integrantă la prezentul raport.

Intocmit,

Inspector Lăcrămioara Maria Voiculescu

Intocmit și Redactat L.M.Voiculescu/2 ex.

Comuna Bărcănești, strada Crinilor nr.108, Județ Prahova;
Tel/Fax: 0725 913616; 0244276595; 0244700401
Website: www.barcanesti.ro; email: primaria.ph@barcanesti.ro;
taxesiimpozite@barcanesti.ro

a) Impozitul și taxa pe clădiri

1. Începând cu data de 01-01-2026, potrivit pct. 108 al art. I coroborat cu litera i) a articolului IX din ORDONANȚA nr. 16 din 15 iulie 2022, cu modificările aduse de pct. 19 al art. I din LEGEA nr. 370 din 20 decembrie 2022, pentru clădirile rezidențiale și clădirile-anexă aferente, impozitul/taxa pe clădiri se calculează prin aplicarea unei cote de minimum 0,1% asupra valorii clădirii. Valoarea clădirii, exprimată în lei, se determină prin însumarea valorii clădirii, a clădirilor-anexa, după caz, și a valorii suprafețelor de teren acoperite de aceste clădiri, cuprinse în Studiile de piață referitoare la valorile orientative privind proprietățile imobiliare din România, administrate de Uniunea Națională a Notarilor Publici din România.

În situația în care valorile orientative privind proprietățile imobiliare din România, din studiile de piață administrate de Uniunea Națională a Notarilor Publici din România sunt mai mici decât valorile impozabile determinate conform prevederilor prezentului articol, în vigoare la data de 31 decembrie 2025, impozitul pe clădiri calculează prin aplicarea cotei de 0,20% asupra valorii impozabile pe metru pătrat de suprafață construită desfasurata a clădirii, determinată potrivit tabelului nr.1, valoare impozabile în vigoare la data de 31 decembrie 2025:

Tabelul nr.1

VALORILE IMPOZABILE pe metru pătrat de suprafață construită desfășurată la clădiri, în cazul persoanelor fizice					
	Felul clădirilor și al altor construcții impozabile	NIVELURILE PENTRU ANUL 2025 conform HCL 71/2024		NIVELURILE PENTRU ANUL 2026 indexate cu rata inflației 5,6%	
		Valoarea impozabilă - lei/m ² -		Valoarea impozabilă - lei/m ² -	
		Clădire cu instalații, de apă, canalizare electrică și încălzire (condiții cumulative)	Clădire fără instalații de apă, canalizare electrice sau de încălzire	Clădire cu instalații, de apă, canalizare electrică și încălzire (condiții cumulative)	Clădire fără instalații de apă, canalizare electrice sau de încălzire
0	1	2	3	4	5
A.	Clădire cu cadre din beton armat sau cu pereți exteriori din cărămidă arsă sau din orice alte materiale rezultate în urma unui tratament termic și/sau chimic	1470,93	882,55	1553,30	931,97
B.	Clădire cu peretii exteriori din lemn, din piatră naturală, din caramidă nearsă, din vâlătuci sau din orice alte materiale nesupuse unui tratament termic și/sau chimic	441,27	294,18	465,98	310,65

C.	Clădire -anexa cu cadre din beton armat cu pereti exteriori din caramida arsa sau din orice alte materiale rezultate in urma unui tratament termic si/sau chimic	294,18	257,41	310,65	271,82
D.	Clădire -anexa cu peretii exteriori din lemn, din piatra naturala, din caramida nearsa, din valatuci sau din orice alte materiale nesupuse unui tratament termic si/sau chimic	183,86	110,32	194,15	116,49
E.	In cazul contribuabilului care detine la aceeasi adresa incaperi amplasate la subsol, la demisol si/sau la mansarda, utilizate ca locuinta, in oricare dintre tipurile de cladiri prevazute la lit. A-D	75% din suma care s-ar aplica clădirii	75% din suma care s-ar aplica clădirii	75% din suma care s-ar aplica clădirii	75% din suma care s-ar aplica clădirii
F.	In cazul contribuabilului care detine la aceeasi adresa incaperi amplasate la subsol, la demisol si/sau la mansarda, utilizate in alte scopuri decat cel de locuinta, in oricare dintre tipurile de cladiri prevazute la lit A-D	50% din suma care s-ar aplica clădirii	50% din suma care s-ar aplica clădirii	50% din suma care s-ar aplica clădirii	50% din suma care s-ar aplica clădirii

In cazul unei cladiri care are peretii exteriori din materiale diferite, pentru stabilirea valorii impozabile a cladirii se identifica in tabelul nr.1 valoarea impozabila corespunzatoare materialului cu ponderea cea mai mare.

Dacă dimensiunile exterioare ale unei clădiri nu pot fi efectiv măsurate pe conturul exterior, atunci suprafața construită desfășurată a clădirii se determină prin înmulțirea suprafeței utile a clădirii cu un **coeficient de transformare de 1,4**.

Valoarea impozabilă a clădirii se ajustează în funcție de rangul localității și zona în care este amplasată clădirea, prin înmulțirea valorii determinate conform normei cu coeficientul de corecție corespunzător, prevăzut în tabelul următor:

Zona în cadrul localității	Rangul localității	
	IV	V
A	1,10	1,05

Intreaga Comuna Bărcănești cu satele componente (Bărcănești, Tătărani, Românești, Ghighiu și Pușcași) este situată în zona A. Nu există nici un fel de altă delimitare zonală printr-o hotărâre a Consiliului Local.

2. Începând cu data de 01-01-2026, potrivit pct. 108 al art. I coroborat cu litera i) a articolului IX din ORDONANȚA nr. 16 din 15 iulie 2022, cu modificările aduse de pct. 19 al art. I din LEGEA nr. 370 din 20 decembrie 2022, pentru clădirile nerezidențiale și clădirile-anexă aferente, impozitul/taxa pe clădiri se calculează prin aplicarea unei cote de minimum 0,5% asupra valorii cladirii.

Pentru clădirile utilizate pentru activități din domeniul agricol, impozitul/ taxa pe cladiri se calculeaza prin aplicarea unei cote de 0,4% asupra valorii cladirii.

Valoarea clădirii, exprimată în lei, se determină prin însumarea valorii clădirii, a clădirilor-anexa, după caz, și a valorii suprafețelor de teren acoperite de aceste cladiri, cuprinse în Studiile de piață referitoare la valorile orientative privind proprietățile imobiliare din România, administrate de Uniunea Natională a Notarilor Publici din România.

În situația în care valoarea din studiile de piață administrate de Uniunea Natională a Notarilor Publici din România este mai mică decât ultima valoare înregistrată în baza de date a organului fiscal local la data de 31 decembrie 2025, impozitul pe cladiri se calculeaza prin aplicarea cotei de 0,8% asupra ultimei valori înregistrate în baza de date a organului fiscal local, la data de 31 decembrie 2025. Pentru clădirile nerezidențiale aflate în proprietatea persoanelor fizice, cota prevăzută la art. 458, alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, reprezentând impozitul pe clădirile nerezidențiale aflate în proprietatea persoanelor fizice, se stabilește la 0,80% asupra valorii care poate fi:

a) valoarea rezultată dintr-un raport de evaluare întocmit de un evaluator autorizat în ultimii 5 ani anteriori anului de referință, depus la organul fiscal local până la primul termen de plată din anul de referință. În situația depunerii raportului de evaluare după primul termen de plată din anul de referință, acesta produce efecte începând cu data de 1 ianuarie a anului fiscal următor;

b) valoarea finală a lucrărilor de construcții, în cazul clădirilor noi, construite în ultimii 5 ani anteriori anului de referință;

c) valoarea clădirilor care rezultă din actul prin care se transferă dreptul de proprietate, în cazul clădirilor dobândite în ultimii 5 ani anteriori anului de referință. În situația în care nu este precizată valoarea, se utilizează ultima valoare înregistrată în baza de date a organului fiscal;

În cazul în care valoarea clădirii nu poate fi calculată conform prevederilor alin. (1), impozitul se calculeaza prin aplicarea cotei de 2% asupra valorii impozabile determinate conform art. 457 din Legea 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare (potrivit tabelului nr.1).

3 Începând cu data de 01-01-2026, potrivit pct. 109 al art. I coroborat cu litera i) a articolului IX din ORDONANȚA nr. 16 din 15 iulie 2022, cu modificările aduse de pct. 19 al art. I din LEGEA nr. 370 din 20 decembrie 2022, pentru clădirile care au în componentă atât spații cu destinație rezidențială, cât și spații cu destinație nerezidențială, impozitul/ taxa pe cladiri se determină în funcție de destinația suprafețelor cu o pondere mai mare de 50% și se calculeaza prin aplicarea cotei corespunzătoare destinației majoritare, asupra valorii întregii clădirii.

În cazul acestor clădiri, contribuabilii au obligația de a declara la organul fiscal local, în vederea stabilirii destinației finale a clădirii, suprafața folosită în scop nerezidențial, însoțită de documentele doveditoare, cu excepția celor aflați în evidența fiscală a unității administrativ-teritoriale. Declarația la organul fiscal local se face în termen de 30 de zile de la data oricărui modificări privind suprafețele nerezidențiale.

În situația în care contribuabilii nu declară la organul fiscal local suprafața folosită în scop nerezidențial, impozitul pe cladiri se calculeaza prin aplicarea cotei corespunzătoare clădirilor nerezidențiale asupra valorii întregii clădiri aflate în evidențele organului fiscal local.

4. Începând cu data de 01-01-2026, potrivit pct. 110 al art. I coroborat cu litera i) a articolului IX din ORDONANȚA nr. 16 din 15 iulie 2022, cu modificările aduse de pct. 19 al art. I din LEGEA nr. 370 din 20 decembrie 2022, la calculul impozitului/ taxei pe clădirile deținute de persoanele juridice pentru determinarea valorii clădirii și a terenului acoperit de aceasta pentru anul de referință se vor utiliza valorile cuprinse în Studiile de piață referitoare la valorile orientative privind proprietățile imobiliare din România, administrate de Uniunea Natională a Notarilor Publici din România, aferente anului anterior celui de referință.

În cazul în care în Studiile de piață referitoare la valorile orientative privind proprietățile imobiliare din România, administrate de Uniunea Natională a Notarilor Publici din România, valoarea este exprimată în euro/mp, valoarea clădirii se calculeaza prin înmulțirea suprafeței construite desfasurate exprimate în

metri patrati, cu valoarea pe metru patrat cuprinsa in aceste studii. In cazul in care valorile sunt exprimate in euro, se va utiliza cursul de schimb al monedei euro la data de 31 decembrie a anului anterior celui de referinta.

Suprafata construita desfasurata a unei cladiri se determina prin insumarea suprafetelor sectiunilor tuturor nivelurilor cladirii, inclusiv ale balcoanelor, logiilor sau ale celor situate la subsol sau la mansarda, exceptand suprafetele podurilor neutilizate ca locuinta, ale scarilor si teraselor neacoperite.

Daca dimensiunile exterioare ale unei cladiri nu pot fi efectiv masurate pe conturul exterior, atunci suprafata construita desfasurata a cladirii se determina prin inmultirea suprafetei utile a cladirii cu un coeficient de transformare de 1,4.

In situatia in care Studiile de piata referitoare la valorile orientative privind proprietatile imobiliare din Romania, administrate de Uniunea Nationala a Notarilor Publici din Romania nu contin informatii despre cladirile sau terenurile acoperite de aceste cladiri de pe raza unei unitati administrativ-teritoriale, se vor aplica urmatoarele reguli:

a) in cazul unei cladiri rezidentiale, impozitul pe cladiri se calculeaza prin aplicarea cotei de 0,2% asupra valorii impozabile determinate conform prevederilor art. 457 din Codul fiscal, in vigoare la data de 31 decembrie 2025.

b) in cazul unei cladiri nerezidentiale, impozitul pe cladiri se calculeaza prin aplicarea cotei de 1,3% asupra ultimei valori inregistrate in baza de date a organului fiscal, la data de 31 decembrie 2025.

Organele fiscale locale vor efectua reincadrarea cladirilor care cuprind atat suprafete rezidentiale, cat si suprafete nerezidentiale, in categoria cladirilor rezidentiale sau nerezidentiale, in baza informatiilor pe care le detin si a situatiei existente la 31 decembrie a anului anterior celui de referinta.

Organele fiscale locale intocmesc si transmit contribuabililor comunicari referitoare la valoarea cladirilor si a terenurilor acoperite de acestea, precum si impozitul aferent acestora, calculate in baza valorilor cuprinse in Studiile de piata referitoare la valorile orientative privind proprietatile imobiliare din Romania, administrate de Uniunea Nationala a Notarilor Publici din Romania.

In situatia in care contribuabilii nu raspund organului fiscal local in termen de 30 de zile de la primirea comunicarii, se considera acceptare tacita a datelor inscrise in comunicare.

In cazul cladirii la care au fost executate lucrari de renovare majora, din punct de vedere fiscal, anul terminarii se actualizeaza, astfel ca acesta se considera ca fiind cel in care a fost efectuata receptia la terminarea lucrarilor. Renovarea majora reprezinta actiunea complexa care cuprinde obligatoriu lucrari de interventie la structura de rezistenta a cladirii, pentru asigurarea cerintei fundamentale de rezistenta mecanica si stabilitate, prin actiuni de reconstruire, consolidare, modernizare, modificare sau extindere, precum si, dupa caz, alte lucrari de interventie pentru mentinerea, pe intreaga durata de exploatare a cladirii, a celorlalte cerinte fundamentale aplicabile constructiilor, conform legii, vizand, in principal, cresterea performantei energetice si a calitatii arhitectural-ambientale si functionale a cladirii. Anul terminarii se actualizeaza in conditiile in care, la terminarea lucrarilor de renovare majora, valoarea cladirii creste cu cel putin 50% fata de valoarea acesteia la data inceperii executarii lucrarilor.

5. Declararea cladirilor in vederea impunerii si inscrierea acestora in evidentele autoritatilor administratiei publice locale reprezinta o obligatie legala a contribuabililor care detin in proprietate aceste imobile, chiar daca ele au fost executate fara autorizatie de construire.

6. Depunerea declaratiilor fiscale reprezinta o obligatie si in cazul persoanelor care beneficiaza de scutiri sau reduceri de la plata impozitului sau a taxei pe cladiri.

7. In cazul extinderii, imbunatatirii, desfiintarii pariale sau al altor modificari aduse unei cladiri existente cu destinatie nerezidentiala, care determina cresterea sau diminuarea valorii impozabile a cladirii cu mai mult de 25%, proprietarul are obligatia sa depuna o noua declaratie de impunere la organul fiscal local in a carui raza teritoriala de competenta se afla cladiria, in termen de 30 de zile de la data modificarii respective, si datoreaza impozitul pe cladiri determinat in noile conditii incepand cu data de 1 ianuarie a anului urmator.

8. În cazul dobândirii sau construirii unei clădiri în cursul anului, proprietarul acesteia are obligația să depună o declarație la organul fiscal local

în a cărei rază teritorială de competență se află clădirea, în termen de 30 de zile de la data dobândirii și **datorează impozit pe clădiri începând cu data de 1 ianuarie a anului următor**. În cazul în care dreptul de proprietate asupra unei clădiri este transmis în cursul unui an fiscal, impozitul va fi datorat de persoana care deține dreptul de proprietate asupra clădirii la data de 31 decembrie a anului fiscal anterior anului în care se înstrăinează. **Nerespectarea acestor termene de declarare se sancționează cu o taxă ce reprezintă declarare peste termen în sumă de 120 lei (față de 110 lei în anul 2025) pentru persoane fizice și 440 lei (față de 420 lei în anul 2025) persoane juridice.**

b) Impozitul și taxa pe teren

1. În cazul unui teren amplasat în intravilan, înregistrat în registrul agricol la categoria de folosință terenuri cu construcții, impozitul/taxa pe teren se stabilește prin înmulțirea suprafeței terenului, exprimată în hectare, din care se scad suprafețele de teren acoperite de clădiri, cu suma corespunzătoare prevăzută în următorul tabel:

Tabelul nr.2

IMPOZITUL/TAXA PE TERENURILE AMPLASATE ÎN INTRAVILAN – TERENURI CU CONSTRUCȚII în cazul persoanelor fizice și a persoanelor juridice -lei / ha -						
Zona în cadrul localității	Nivelurile pentru anul 2025 conform HCL 71/2024			Nivelurile pentru anul 2026 indexate cu rata inflației 5,6%		
	Rang	IV	V	Rang	IV	V
A		2136	1913		2256	2020

2. În cazul unui teren amplasat în intravilan, înregistrat în registrul agricol la alta categorie de folosință decât cea de terenuri cu construcții, impozitul/taxa pe teren se stabilește prin înmulțirea suprafeței terenului, exprimată în hectare, cu suma corespunzătoare prevăzută în tabelul nr. 3, iar acest rezultat se înmulțește cu coeficientul de corecție corespunzător prevăzut în tabelul nr. 4:

Tabelul nr.3

**IMPOZITUL/TAXA PE TERENURILE AMPLASATE ÎN INTRAVILAN
-ORICE ALTA CATEGORIE DE FOLOSINȚĂ DECÂT CEA DE TERENURI CU CONSTRUCȚII-
în cazul persoanelor fizice și a persoanelor juridice
- lei / ha -**

Zona / Categorie de folosinta	Nivelurile pentru anul 2025 conform HCL 71/2024	Nivelurile pentru anul 2026 indexate cu rata inflației 5,6%
	Zona A	Zona A
0	1	2
Teren arabil	42	44
Pășune	31	33
Fâneața	31	33
Vie	67	71
Livada	76	80
Pădure sau alt teren cu vegetație forestieră	42	44
Teren cu ape	23	24
Drumuri si cai ferate	0	0
Teren neproductiv	0	0

Suma stabilită, corespunzătoare tabelului se înmulțește cu coeficientul de corecție pentru fiecare rang de localitate astfel:

Tabelul nr.4

Rangul Localității	Coeficientul de Corecție
IV (Reședința de Comuna)	1,10
V (Sate componente)	1,00

Întreaga Comuna Bărcănești cu satele componente (Bărcănești, Tătărani, Românești, Ghighiu și Pușcași) este situată în zona A. Nu există nici un fel de altă delimitare zonală printr-o hotărâre a Consiliului Local, astfel suprafețele de teren situate în Intravilanul Comunei se calculează pe ranguri de localități și zone (respectiv zona A) iar suprafețele de teren situate în Extravilan pe ranguri de localități și clasa de calitate I.

3. În cazul unui teren amplasat în extravilan, impozitul/taxa pe teren se stabilește prin înmulțirea suprafeței terenului, din care se scad suprafețele de teren acoperite de clădiri, exprimată în hectare, cu suma corespunzătoare categoriei de folosință prevăzută în tabelul următor și cu coeficientul de corecție corespunzător zonei și rangului localității:

Tabelul nr.5

IMPOZITUL/TAXA PE TERENURILE AMPLASATE ÎN EXTRAVILAN în cazul persoanelor fizice -lei / ha-			
Nr.crt.	Categorie de folosință/ Zona	Nivelurile pentru anul 2025 conform HCL 71/2024	Nivelurile pentru anul 2026 indexate cu rata inflației 5,6%
		A	A
0	1	2	3
1.	Teren cu constructii	45	48
2.	Arabil	73	77
3.	Pasune	42	44
4.	Faneata	42	44
5.	Vie pe rod, alta decat cea prevazuta la nr.5.1.	82	87
5.1.	Vie pana la intrarea pe rod	0	0
6.	Livada pe rod, alta decat cea prevazuta la nr.6.1.	82	87
6.1.	Livada pana la intrarea pe rod	0	0
7.	Padure sau alt teren cu vegetatie forestiera, cu exceptia celui prevazut la 7.1.	24	25
7.1.	Padure in varsta de pana la 20 de ani si padure cu rol de protectie	0	0
8.	Teren cu apa, altul decat cel cu amenajari piscicole	4	4
8.1.	Teren cu amenajari piscicole	39	41
9.	Drumuri si cai ferate	0	0
10.	Teren neproductiv	0	0

Pentru aplicarea dispozitiilor pct.3 coeficientul de corectie corespunzator zonei si rangului localitatii este prevazut in tabelul urmator:

Tabelul nr.6

Rangul Localității	Coeficientul de Corecție
IV (Reședința de Comuna)	1,10
V (Sate componente)	1,05

Întreaga Comuna Bărcănești cu satele componente (Bărcănești, Tătărani, Românești, Ghighiu și Pușcași) este situată în zona A. Nu există nici un fel de altă delimitare zonală printr-o hotărâre a Consiliului Local, astfel suprafețele de teren situate în Intravilanul Comunei se calculează pe ranguri de localități și zone (respectiv zona A) iar suprafețele de teren situate în Extravilan pe ranguri de localități și clasa de calitate I.

4.În cazul dobândirii unui teren în cursul anului, proprietarul acestuia are obligația să depună o nouă declarație de impunere la organul fiscal local în a cărui rază teritorială de competență se află terenul, în termen de 30 de zile de la data dobândirii, și datorează impozit pe teren începând cu data de 1 ianuarie a anului următor. În cazul în care dreptul de proprietate asupra unui teren este transmis în cursul unui an fiscal, acesta are obligația să depună o nouă declarație de scoatere din evidență la organul fiscal local în a cărui rază teritorială de competență se află terenul, în termen de 30 de zile de la data înstrăinării, impozitul fiind datorat de persoana care deține dreptul de proprietate asupra terenului la data de 31 decembrie a anului fiscal anterior anului în care se înstrăinează. Dacă încadrarea terenului în funcție de rangul localității și zonă sau categoria de folosință a terenului se modifică în cursul unui an sau în cursul anului intervine un eveniment care conduce la modificarea impozitului pe teren, proprietarul are obligația să depună o nouă declarație de impunere la organul fiscal local în a cărui rază teritorială de competență se află terenul, în termen de 30 de zile de la data modificării, impozitul se calculează conform noii situații începând cu data de 1 ianuarie a anului următor. **Nerespectarea acestor termene de declarare se sancționează cu o taxă ce reprezintă declarare peste termen în sumă de 120 lei (față de 110 lei în anul 2025) pentru persoane fizice și 440 lei (față de 420 lei în anul 2025) persoane juridice.**

c) Impozitul pe mijloacele de transport

1. În cazul oricăruia dintre următoarele autovehicule, care sunt înregistrate sau înmatriculate, impozitul pe mijlocul de transport se calculează în funcție de capacitatea cilindrică a acestuia, prin înmulțirea fiecărei grupe de 200 cmc sau fracțiuni din aceasta cu suma corespunzătoare din tabelul nr.7.

Tabel nr.7

Tipul mijlocului de transport	NIVELURILE PENTRU ANUL 2025 conform HCL 71/2024	NIVELURILE PENTRU ANUL 2026 indexate cu rata inflației 5,6%
	- lei / an / 200 cm ³ sau fracțiune -	- lei / an / 200 cm ³ sau fracțiune
I. Vehicule înmatriculate		
Motociclete, tricicluri, cvadricicluri și autoturisme cu capacitatea cilindrică de până la 1.600 cm ³ , inclusiv	11,77	12,42
Motociclete, tricicluri și cvadricicluri cu capacitatea cilindrică de peste 1.600 cm ³	13,23	13,97
Autoturisme cu capacitatea cilindrică între 1601 cmc și 2000 cm ³ inclusiv	26,48	27,96
Autoturisme cu capacitatea cilindrică între 2001 cmc și 2600 cm ³ inclusiv	105,90	111,83
Autoturisme cu capacitatea cilindrică între 2601 cmc și 3000 cm ³ inclusiv	211,79	223,65
Autoturisme cu capacitatea cilindrică de peste 3.001 cmc	426,57	450,45
Autobuze, autocare, microbuze	35,28	37,25
Alte autovehicule 9um așa totală maximă autorizată de până la 12 tone inclusiv	44,13	46,60
Tractoare înmatriculate	26,48	27,96
II. Vehicule înregistrate		
1. Vehicule înregistrate cu capacitate cilindrică	x	X
1.1. Vehicule înregistrate cu capacitate cilindrică < 4.800 cmc	5,88	6,20
1.2. Vehicule înregistrate cu capacitate cilindrică > 4.800 cmc	8,83	9,32
2. Vehicule fără capacitate cilindrică evidențiată	150	158

2. În cazul unui autovehicul de transport marfă cu masa totală autorizată egală sau mai mare de 12 tone și în cazul unei combinații de autovehicule, un autovehicul articulat sau tren rutier, de transport de marfă cu masa totală maximă autorizată egală sau mai mare de 12 tone, conform Legii 227/2015 Cod Fiscal cu modificările și completările ulterioare, art.491 alin (1¹) : « Prin excepție de la prevederile art.491 alin. (1), sumele prevăzute în tabelul prevăzut la art. 470 alin. (5) și (6) se indexează anual **în funcție de rata de schimb a monedei euro în vigoare în prima zi lucrătoare a lunii octombrie a fiecărui an** și publicată în Jurnalul Uniunii Europene și de nivelurile minime prevăzute în Directiva 1999/62/CE de aplicare la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri. Cursul de schimb a monedei euro și nivelurile minime, exprimate în euro, prevăzute în Directiva 1999/62/CE de aplicare la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri se comunică pe site-urile oficiale ale Ministerului Finanțelor Publice și Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației. »

3. În cazul unei remorci, al unei semiremorci sau rulote care nu face parte dintr-o combinație de autovehicule, impozitul pe mijlocul de transport este egal cu suma corespunzătoare din tabelul nr. 8:

Tabel nr. 8

Masa totală maximă autorizată	NIVELURILE PENTRU ANUL 2025 în lei/an - conform HCL 71/2024	NIVELURILE PENTRU ANUL 2026 în lei/an - indexate cu rata inflației 5,6%
a) Pana la 1 tona inclusiv	14	15
b) Peste 1 tona, dar nu mai mult de 3 tone	51	54
c) Peste 3 tone, dar nu mai mult de 5 tone	76	80
d) Peste 5 tone	95	100

4. În cazul mijloacelor de transport pe apă, impozitul pe mijlocul de transport este egal cu suma corespunzătoare din tabelul nr.9

Tabel nr.9

Mijloc de transport pe apă aparținând persoanelor fizice/juridice	NIVELURILE PENTRU ANUL 2025 în lei/an - conform HCL 71/2024	NIVELURILE PENTRU ANUL 2026 în lei/an - indexate cu rata inflației 5,6%
	Impozit - lei/an -	Impozit - lei/an -
0	2	3
1. Luntre, bărci fără motor, folosite pentru pescuit si uz personal	31	33
2. Bărci fără motor, folosite în alte scopuri	83	88
3. Bărci cu motor	309	326
4. Nave de sport si agrement(intre 2.5m și 24m lungime)	882	931
a) ambarcațiune de agrement deschisă fără punte	221	233
b) ambarcațiune de agrement cu punte fără cabină de locuit	368	389
5. Scutere de apa	309	326
6. Remorchere si impingatoare:	X	X
a) pana la 500 CP inclusiv	822	868
b) peste 500 CP si pana la 2000 CP inclusiv	1337	1412
c) peste 2000 CP si pana la 4000 CP inclusiv	2057	2172
d) peste 4000 CP	3290	3474
7. Vapoare – pentru fiecare 1.000 tdw sau fracțiune din aceasta	267	282
8. Ceamuri, șlepuri și barje fluviale, în funcție de capacitatea de încărcare:	X	X
a) cu capacitatea de incarcare până la 1.500 tone inclusiv	267	282

b) cu capacitatea de incarcare de peste 1.500 tone si pana la 3000 tone	412	435
c) cu capacitatea de incarcare de peste 3000 tone	721	761

5. În cazul înmatriculării sau înregistrării unui mijloc de transport în cursul anului, proprietarul acestuia are obligația să depună o declarație la organul fiscal local în a cărei rază teritorială de competență are domiciliul, sediul sau punctul de lucru, după caz, în termen de 30 de zile de la data înmatriculării/înregistrării, și datorează impozit pe mijloacele de transport începând cu data de 1 ianuarie a anului următor. În cazul radierii din circulație a unui mijloc de transport, proprietarul are obligația să depună o declarație la organul fiscal în a cărei rază teritorială de competență își are domiciliul, sediul sau punctul de lucru, după caz, în termen de 30 de zile de la data radierii, și încetează să datoreze impozitul începând cu data de 1 ianuarie a anului următor. În cazul oricărei situații care conduce la modificarea impozitului pe mijloacele de transport, inclusiv schimbarea domiciliului, sediului sau punctului de lucru, contribuabilul are obligația depunerii declarației fiscale cu privire la mijlocul de transport la organul fiscal local pe a cărei rază teritorială își are domiciliul/sediul/punctul de lucru, în termen de 30 de zile, inclusiv, de la modificarea survenită, și datorează impozitul pe mijloacele de transport stabilit în noile condiții începând cu data de 1 ianuarie a anului următor. **Nerespectarea acestor termene de declarare se sancționează cu o taxă ce reprezintă declarare peste termen în sumă de 120 lei (față de 110 lei în anul 2025) pentru persoane fizice și 440 lei (față de 420 lei în anul 2025) persoane juridice, chiar dacă mijlocul de transport este dobândit din alt stat decât România.**

6. În cazul mijloacelor de transport hibride, impozitul se reduce cu 50%.

d) Taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor

Conform Art.473 din Legea 227/2015 Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, orice persoana care trebuie sa obtina un certificat, un aviz sau o autorizatie mentionata in prezentul capitol trebuie sa plateasca o taxa la compartimentul de specialitate al autoritatii administratiei publice locale inainte de a i se elibera certificatul, avizul sau autorizatia necesara.

1) Taxa pentru eliberarea certificatului de urbanism, este egala cu suma stabilita conform tabelului nr.10:

Tabelul nr.10

Taxa pentru eliberarea certificatului de urbanism	NIVELURILE PENTRU ANUL 2025 în lei/an - conform HCL 71/2024	NIVELURILE PENTRU ANUL 2026 în lei/an - indexate cu rata inflației 5,6%
	- lei -	
1	2	3
a) până la 150 m ² inclusiv	9	10
b) între 151 și 250 m ² inclusiv	10	11
c) între 251 și 500 m ² inclusiv	11	12
d) între 501 și 750 m ² inclusiv	13	14

e) între 751 și 1.000 m ² inclusiv	17	18
f) peste 1.000 m ²	17+0,01 leu/ m ² pentru fiecare mp care depășește 1.000 m	18+0,01 leu/ m ² pentru fiecare mp care depășește 1.000 m

- 2) Taxa pentru eliberarea certificatului de urbanism pentru o zona rurala este egala cu 50% din taxa stabilita în zona urbană. Conform prevederilor art.489 alin.(2) din Legea 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, la această taxă se aplică cota adițională de 50%, astfel, sumele stabilite devin cele prezentate în coloana nr.3 din tabelul nr.10;
- 3) Taxele prevăzute în domeniul construcțiilor se stabilesc în funcție de valoarea acestora sau a instalațiilor, de suprafața terenurilor sau de natura serviciilor prestate si este egala cu suma stabilita conform tabelului nr.11:

Tabelul nr.11

Taxe pentru eliberarea avizelor și a autorizațiilor	NIVELURILE PENTRU ANUL 2025 în lei/an - conform HCL 71/2024	NIVELURILE PENTRU ANUL 2026 în lei/an - indexate cu rata inflației 5,6%
	- lei -	- lei -
Art.474 (4) Taxa pentru avizarea certificatului de urbanism de către comisia de urbanism și amenajarea teritoriului, de către primari sau de structurile de specialitate din cadrul consiliului județean și emiterea certificatelor de edificare a construcțiilor	23	25
Art.474(10)Taxa pentru eliberarea autorizației de foraje și excavări	13 lei pentru fiecare mp afectat	14 lei pentru fiecare mp afectat
Art.474 (14). Taxa pentru eliberarea autorizației de construire pentru chioșcuri, tonete, cabine, spații de expunere, situate pe căile și în spațiile publice, precum și pentru amplasarea corpurilor și a panourilor de afișaj, a firmelor și reclamelor	13 lei pentru fiecare mp de suprafata ocupata de constructie	14 lei pentru fiecare mp de suprafata ocupata de constructie
Art 474(15) Taxa pentru eliberarea unui acord privind lucrările de racorduri și bransamente la rețele publice de apă, canalizare, gaze, termice, energie electrică, telefonie și televiziune prin cablu	21 lei pentru fiecare racord	22 lei pentru fiecare racord
Art.474(16)Taxa pentru eliberarea certificatului de nomenclatura stradala și adresa	14	15 lei

Art.475 (2)Taxa pentru eliberarea carnetului de comercializare și a atestatului de producator :		
a) Carnet comercializare	54	57
b) Atestat de producator	96	101
Art.475 Taxă pentru eliberarea/vizarea anuală a acordului de funcționare pentru desfasurarea unei activitati economice altele decat cele prevazute la art.475 alin. 3 litera a) si b) : - (în baza regulamentului privind desfășurarea activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață și procedura de eliberare a Acordului de funcționare și a Autorizației de funcționare pentru desfășurarea activităților comerciale și de prestări servicii în Comuna Bărcănești județ Prahova)	a)Pentru structurile de vanzare cu o suprafata cuprinsa intre 0 mp - 199 mp 150 lei ; b)Pentru structurile de vanzare cu o suprafata cuprinsa intre 200 mp - 399 mp 250 lei ; c)Pentru structurile de vanzare cu o suprafata de peste 400 mp 500 lei ;	a)Pentru structurile de vanzare cu o suprafata cuprinsa intre 0 mp - 199 mp 160 lei ; b)Pentru structurile de vanzare cu o suprafata cuprinsa intre 200 mp - 399 mp 265 lei ; c)Pentru structurile de vanzare cu o suprafata de peste 400 mp 530 lei ;
Art.486 (5) Taxa pentru eliberarea de copii heliografice de pe planuri cadastrale sau de pe alte asemenea planuri, deținute de consiliile locale	42	44
Art.475(3) Taxă pentru eliberarea/vizarea anuală a autorizației privind desfășurarea activitati alimentatie publica (activitati inregistrate în grupele CAEN 561 - Restaurante, 563 - Baruri si alte activitati de servire a bauturilor si 932 - Alte activitati recreative si distractive, potrivit Clasificarii activitatilor din economia nationala - CAEN,)-în baza regulamentului privind desfășurarea activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață și procedura de eliberare a Autorizației de funcționare pentru desfășurarea activităților comerciale și de prestări servicii în Comuna Bărcănești județ Prahova))	Persoane fizice individuale și Intrep.Individ. – 410 lei Persoane juridice – 820 lei	Persoane fizice individuale și Intrep.Individ. – 430 lei Persoane juridice – 870 lei

4) Pentru eliberarea în regim de urgență a următoarelor documente:

a.- Taxa pentru eliberarea certificatului de urbanism de informare în regim de urgență (în termen de 2 zile lucrătoare) în valoare de 72 lei care se adaugă la taxa de bază;

b.- Taxa pentru eliberarea certificatului de urbanism în regim de urgență (în termen de 7 zile lucrătoare) în valoare de 215 lei care se adaugă la taxa de bază;

c.- Taxa pentru eliberarea autorizației de construire/desființare în regim de urgență (în termen de 7 zile lucrătoare) în valoare de 716 lei care se adaugă la taxa de bază.

Aceste taxe speciale numite în continuare taxe de urgență sunt create pentru asigurarea funcționării operative a serviciului urbanism, respectiv emiterea acestor documente într-un termen mult mai mic decât prevederea legală conform Legii nr.50/1991.

Documentațiile care se depun la registratura instituției trebuie să fie complete, drept pentru care se va realiza o verificare preliminară a conținutului documentației din punct de vedere al componenței obligatorii atât la faza de certificat de urbanism cât și la faza de autorizație de

construire sau desființare, în caz contrar cererea nu se va înregistra. Aceasta verificare asigură doar faptul că există cadrul conținut al dosarului, conform legii dar nu reprezintă verificarea de conformitate a solicitării;

În cazul în care la verificarea de conformitate, funcționarul public constată că documentația este incompletă, va întocmi o notificare de completare a documentației, în termen de maxim 2 zile de la depunerea cererii de emitere a certificatului de urbanism sau a autorizației de construire/desființare în care se va prezenta lista documentelor care lipsesc sau care trebuie modificate, împreună cu motivațiile corespunzătoare precum și termenul de depunere al acestor documente, respectiv în maxim 10 zile lucrătoare de la primirea notificării. În această situație, termenul de eliberare a certificatului de urbanism sau a autorizației de construire/desființare se decalculează cu termenul limită de depunere a actelor solicitate. Taxa de emitere a certificatului de urbanism, respectiv a autorizației de construire/desființare, după caz, precum și taxa specială de urgență rămâne aceeași ;

În situația în care, după expirarea celor 10 zile, beneficiarul nu completează documentația conform notificării de completare, inspectorul de specialitate întocmește notificarea de returnare definitivă a documentației. În acest caz, taxa de urgență nu se restituie;

La înregistrarea cererii de emitere a certificatului de urbanism sau a autorizației de construire/desființare în regim de urgență, investitorul trebuie să facă dovada achitării taxei de certificat de urbanism, respectiv autorizației de construire/desființare și a taxei de urgență aferente. Neplata taxei de urgență sau plata parțială a acesteia atrage respingerea cererii.

5) Taxa pentru eliberarea unei autorizații de construire pentru o clădire rezidențială sau clădire-anexă este egală cu 0,5% din valoarea autorizată a lucrărilor de construcții

6) Taxa pentru eliberarea autorizației de construire pentru alte construcții decât cele menționate la alin. (5) este egală cu 1% din valoarea autorizată a lucrărilor de construcție, inclusiv valoarea instalațiilor aferente

7) Taxa pentru eliberarea autorizației de desființare, totală sau parțială, a unei construcții este egală cu 0,1% din valoarea impozabilă stabilită pentru determinarea impozitului pe clădiri, aferentă părții desființate

8) Pentru prelungirea certificatului de urbanism, precum și a autorizațiilor de construire taxa este de 30% din valoarea taxei inițiale.

9) Taxa datorată se stabilește pe baza valorii lucrărilor de construcție declarate de persoana care solicită avizul și se plătește anticipat.

10) În termen de 15 zile de la data finalizării lucrărilor de construcție, dar nu mai târziu de 15 zile de la data la care expiră autorizația respectivă persoana care a obținut autorizația este obligată să depună o declarație privind valoarea lucrărilor de construcție la compartimentul de specialitate al autorității administrației publice locale, în vederea stabilirii impozitului pe clădiri și a regularizării taxei de autorizare.

11) În cazul unei autorizații de construire emise pentru o persoană fizică valoarea reală a lucrărilor de construcție nu poate fi mai mică decât valoarea impozabilă a clădirii.

12) Regularizarea taxei se face de către compartimentele de specialitate din cadrul Serviciului de Urbanism al Primăriei Comunei Bărcănești în funcție de valoarea reală a lucrărilor efectuate comparativ cu valoarea impozabilă calculată conform Legii nr.227/2015 Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, pentru persoane fizice și în funcție de înregistrarea în evidența contabilă pentru persoane juridice în baza notei contabile de către aceștia.

13) Termenul de plată al diferenței rezultate în urma regularizării taxei pentru eliberarea autorizației de construire este de 15 zile de la data la care compartimentul de specialitate al autorității administrației publice locale a emis valoarea finală stabilită pentru taxă.

e) Taxa pentru folosirea mijloacelor de reclama si publicitate

Taxa pentru afişaj în scop de reclamă şi publicitate

Taxa se stabileste in functie de dimensiunea acestora pentru fiecare metru patrat sau fractiune de metru patrat a suprafetei afisajului pentru reclame, conform tabelului nr.12:

Tabelul nr.12

Categorie	NIVELURILE PENTRU ANUL 2025 în lei/an - conform HCL 71/2024	NIVELURILE PENTRU ANUL 2026 în lei/an - indexate cu rata inflaţiei 5,6%
Afisaj situat la locul in care persoana deruleaza o activitate economica	50	53
Orice alt panou, afisaj sau structura de afisaj pentru reclama si publicitate	34	36

Pentru depunerea cu intarziere a declaratiei sau pentru nedepunerea acestei declaratii contribuabilii sunt sanctionati conform prevederilor legale in vigoare.

Pentru neplata in termen a taxei pentru folosirea mijloacelor de reclama si publicitate se datoreaza majorari de intarziere.

f) Taxe speciale

I. PENTRU SERVICIILE PRESTATE DE CATRE SERVICIUL IMPOZITE SI TAXE:

1. . În conformitate cu prevederile art.484 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, Consiliul Local stabilește taxe speciale pentru următoarele servicii prestate în regim de urgență, în interesul persoanelor fizice și juridice de :

a) pentru Certificate de atestare fiscală eliberate în regim de urgență în cursul zilei (între 2-4ore) de la înregistrarea cererii la Registratura Comunei Bărcănești:

- 75 lei pentru persoane fizice;

- 95 lei pentru persoane juridice.

b) pentru efectuarea lucrărilor privind stabilirea impozitelor și taxelor în regim de urgență (clădiri, terenuri, dobândire mijloace de transport), în 2-4 de ore de la înregistrarea cererii la registratura Primăriei Comunei Bărcănești:

- 75 lei pentru persoane fizice;

- 95 lei pentru persoane juridice.

c) servicii către contribuabili la cererea acestora:

– fotocopii după documentele din arhivă - 7 lei pagina;

– fotocopii procese-verbale de amendă – 7 lei pagina.

2. Taxele speciale se datorează de către contribuabili, acestea fiind solicitate sau necesare în vederea prestării serviciilor prevazute la pct. 1 .

3. Taxele speciale se achita anticipat, în numerar sau prin POS, la casieria Primăriei Comunei Bărcănești, prin virament in contul instituției deschis la Trezoreria Boldesti Scăeni RO30TREZ53921330208XXXXX beneficiar Comuna Bărcănești, CUI 2845311 sau prin SNEP-Ghiseul.ro prin alegerea optiunii : « 21.A.33.08.00 Venituri din prestări de servicii ».

4. În caz de rezolvare peste termenele stabilite sau nerezolvare a cererii depuse de contribuabilii persoane fizice sau juridice, taxa achitată anticipat se restituie sau se compensează, după caz, cu alte obligații către bugetul local.

5. Instituțiile publice sunt scutite de taxe speciale pentru servicii prestate în regim de urgență.

II. ALTE TAXE LOCALE

1. Taxa pentru consultare publică, întocmire documentație aviz:

a. Etapa 1 - 300 lei

b. Etapa 2 - 300 lei

2. Taxa înregistrare contracte arendare – 16 lei

3. Taxă salubritate pentru persoanele fizice ce nu dețin contract de salubritate – 15,00 lei/persoană/lună calendaristică. Această taxă se percepe în situația în care operatorul de salubritate pune la dispoziția Primăriei Comunei Bărcănești lista gospodăriilor și numărul de persoane al acestora ce nu au încheiat contracte de salubritate întrucât nu se pot identifica în alt mod dacă serviciul de ridicare a gunoiului menajer a fost efectuat fără solicitare.

III. PENTRU SERVICIILE PRESTATE DE CĂTRE SERVICIUL PUBLIC LOCAL COMUNITAR DE EVIDENȚA A PERSOANELOR :

În conformitate cu prevederile art.484 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal coroborate cu prevederile art.1 din HCL 71/2024 privind stabilirea impozitelor și taxelor locale pentru anul 2025;

În baza Ordonanței nr.84/2001 privind înființarea și organizarea serviciilor publice locale comunitare de evidență a persoanelor;

În conformitate cu prevederile Legii 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată:

1. 160 lei - Taxa oficiere căsătorie în zilele de sâmbătă, duminică și sărbători legale;

2. 790 lei -Taxa pentru îndeplinirea procedurii de divorț pe cale administrativă;

Taxele speciale se datorează de către contribuabilii care solicită prestarea serviciilor prevăzute mai sus.